

ოთხერთიანი დავა მთაწმინდაზე

მეოთხე წელიწადია, თბილისის საოლქო სასამართლოში მოქალაქე ყურაძევილა და სამშენებლო კომპანია "მთაწმინდა 98"-ს შორის სასამართლო პროცესი გრძელდება. ბოლო პროცესი გუშინ იყო დანიშნული, მაგრამ ერთ-ერთი მოსამართლის გამოუცხადებლობის გამო ოქტომბრის დასაწყისისთვის გადაიღო. სასამართლო დაგის მიზეზი კი გახლავთ მთაწმინდის ქუჩაზე თითქმის აშენებული მრავალსართულიანი სახლი, რომლის შესახებაც ჯერ კიდევ შარშან თბილისის საკრებულოში დიდი აუთოტაუი იყო აჭერილი, სახლი მარადავითის კელესისა ფარაგსო.

ნანა ქადაგიშვილი

უკვე დაიწყო. „მთაწმინდა 98”-ის ნარმომადგენლები კი ირწმუნებიან, 2001 წლის შემდეგ სახლის მშენებლობა შეჩერებულია, მაგრამ რამდენიმე ბინის ფანჯრებსა და აივნებს მობინადრების კვალი აშკარად ემზინევა - ფარდები ჰყიდია და საყოფაცხოვრებო ნივთებია გამოფენილი.

მაცნეორის ფილილი
და ოცნება
„მაგრამობის ხილის,
გამყარებაში

დიმიტრი ცეცხლაძე საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდგვე საქართველოს პირველი პრეზიდენტის ოფიციალური წარმომადგენელი იყო თურქეთში. პარალელურად სამსუნის უნივერსიტეტში კითხულობდა ღერეციებს, ხოლო ოჯახებში ბავშვებს „დედა ენას“ ასწავლიდა, გადაჟერინდა ქართული ლიტერატურა და მუსიკა კონტაქტში ჰქონდა ქართულ დიასპორასთან. ასეთი აბაზინის „წყალობორი“, დიდი ხნის განმავლობში ბათუმში არ დაედგომობოდა. კერჯერობით, ცხოვრობს თურქეთში. მისი ოცნებაა თურქეთში ქართული კულტურული ცენტრის გახსნა.

ପରେ ଦିନରେ କୁ
ଏବନୋଟା ଫିଲ୍ମରେ
ପ୍ରେସ୍ବେଲ୍‌ଅନ୍ତିମ
ବିଜନିସ ମାର୍ଗକୁ

ლეიტ მარგინი

“დღეს ყველაზე მეტად გვჭირდება მეგობარი, არა მარტო ცალკეულ ადამიანებს, არამედ ერგბსა და ქვეყნებს შორის, რადგან ოცდამერთე საუკუნის გადასახელიდან დედამიწა არც ისე დიდი აღმოჩნდა, როგორც წარმოგვეძგინა. მეოცე საუკუნის ოციანი წევბიდან ჩაკეტილმა სარფის კარმა და რაინის ფარად ერთმანეთს აგავაშორა უძველესი მეზობლები, გათიშა ძველი მეგობრები, ახლობლები, ნაოსავები. გვერდიგვერდ ვცხოვრობდით და ერთმანეთის არ გვესმოდა. უფრო სწორად, გვესმოდა, მაგრამ შიშით ხმას ვერ ვიღებდით. სარფის გაღმა-გამოლმა მცხოვრები ახლობლის გარდაცვალებას ერთმანეთს სიმღერით ატყობინებდნენ” - ეს სიტყვები ბატონი დიმიტრის ჯერ კიდევ დაუბრუქდავი წიგნის “მეგობრობის სიდი” წინასიტყვაო-

ლური მიძართვა, რომელს დედა-ზრია „გერო ერთი არს!“.

ნიგბი დაბეჭდილი იქნება სა-ქართველოსა და თურქეთის ტრი-ტორიაზე არსებული ყველა მნიშვ-ნელოვანი ქართული კელესია-მო-ნასტრის ფერადი ფოტოები და მო-კლე აღნერილობა, ასევე ქართული და თურქული დამზადილებული ქა-ლაქების-მცხეთისა და უნისა, თბი-ლისისა და ანკარის, ბათუმისა და ტრაპიზონის ფერადი ფოტოები. წიგნი გამოიცემა 2000-ანი ტრა-ჟით. იან არ აგებდება, არამაი და-სტატის გვერდზე, რომ ის უკანი მო-სახერხის პირობებში, ამა-ტომდაც ვერ მოახერხა ქართული სასანავლო დაწესებულებების გა-სნა თურქეთში. იმედია, ახალი ხელისუფლება ამ საჭირობოროტო საკითხს უყურადღებოდ არ და-ტოვებს და გაიხსნება ქართულ-თურქულ-ინგლისურენოვანი ჯერ კოლეჯი, ხოლო შემდგომში რამდენიმე ფაკულტეტიანი უნი-ვერსიტეტი - იმედს არ კარგავს თურქეთში მოღვაწე ქართველი მე-აზიარი.

სცად. ჩვენ რომ წინააღმდეგობა
გაუუწიეთ, შემოგვთავაზა, ეს ფა-
რთი დაგვეთმო, სამაგიეროდ კი
აშენებულ სახლში 200 კვადრატუ-
ლუ ფართს მოგვცემდა. პირობა
ასეთი იყო, 200 კვადრატული მეტ-
რი ფართის ბინის ღირებულებას
20 კვადრატული მეტრის ღირებუ-
ლება გამოაკლდებოდა, დანარჩ-
ენს კი გადავიხდიდით. 1999 წლის
9 დეკემბერს ხელშეკრულებაც
გავაფორმეთ, სადაც აღნიშნუ-
ლია, ვითომ კომპანიას 20 კვად-
რატული მეტრის ღირებულება
4300 ლარი გადაუხადეთ. დანარ-
ჩენში კი კომპანიის ხელშძლვანე-
ლობას სიტყვიერად ვენდეთ, მაგ-
რამ მნარედ მოვტყუვდით. თანაც
კომპანიას ჩვენი შეკინროება არ
შეუწყვეტია, ცოტა ხანში 12 კვად-
რატული მეტრი კიდევ წაგვართ-
ვა, კედელი ამოაშენა და რაც არა-
ნაკლებ გვანუხებს, სახლის ფან-
ჯრები ჩვენი ეზოს მხარეს გამოჭ-
რა,” – ჩივიან ყურადშეილები. კომპა-
ნია “მთაბმინდა 98”-ის ნარმომად
გენელი გიორგი ბეგიაშვილი კი ირ-

შეუნება, რომ ეზოს სადავო ნაწილი ყურადშეიღებს არ ეკუთვნით. „მაგან ათ ეზოსა და ჩვენს სახლს შორის ბუფერული ზონა იყო, შემდეგ ვითომ ამ ნაწილის პრივატიზება გააკეთეს, დოკუმენტებიც აქვს, მაგრამ ყალბია,“ – აცხადებს ბეგიაშვილი.

როცა „მთაწმინდა 98“-მა მშენებლობის პროექტი შეათანხმა, ყურადშეიღებს ეზო პრივატიზებულობართულაც არ ჰქონდათ, მაგრამ დავის დაწყების შემდეგ, 2000 წლის 28 ივნისს გაიფორმეს (მათი საკუთრების დამადასტურებელია საკადასტრო რუქა #3728 და ამონანერი საჭარო რეესტრიდან). ოლონდ, ამ საკადასტრო რუქაზე 20 კვადრატული მეტრი (რომელიც ყურადშეიღების მტკიცებით, კომპანიას გარკვეული პირობით დაუთმეს) აღნიშნული არ არის. სამაგიროდ, აღნიშნულია 12 კვადრატული მეტრი რომელიც კომპანიამ საკადასტრო რუქის დამტკიცების შემდეგ მიითვისა. ყურადშეიღებს აქვთ 2002 წლის 26 თებერვალს გაკეთებულ

ექსპრერტის დასკვნაც, სადაც აღნიშნულია, რომ კომპანია ყურაშვილების ტერიტორიაზე 12 კვადრატული მეტრით არის გადასული.

რაც შეეხება ფანჯრებს, არსებობს ყოფილი მთავრი არქიტექტორის მამუკა ჩხაძის წერილი, სადაც ჩხაძი აცხადებს, რომ “მთანიმინდა 98”-მა სამშენებლო ნორმები დაარღვია და ფანჯრის ლიობები უნდა გააუქმოს. სამშენებლო ნორმების მიხედვით, როცა სახლი მეზობელი ნაკვეთის საზღვარზე შენდება, მეზობლის ნებართვის გარეშე ფანჯრების გაჭრის უფლება არ აქვს.

ამ ყველაფრთხო მიუხედავად, სამშენებლო კომპანიის ნარმომადგენლობა დარწმუნებულია, რომ სასამართლო პროცესსაც მოიგობს და ყურაშებილებს 4 წლის მანძილზე შეჩერებულ მშენებლობისგან მიყენებულ ზარალს, 500 ათას ლარსაც აანაზღაურებინებს. “სწორედ ყურაშვილების ღოუმენტებზე დაყრდნობით დავამტკიცებთ, რომ ეზოს სადაც ნაწილი მათი კუთვნილება არ არის. მაგათი მიზეზით

500 ათასი ლარით დავზარალდით
და სანამ სასამართლო პროცესი
დასრულდება, ზარალი უფრო გა-
იზრდება. 28 ოჯახს, ვინც ადრე
მთავმინდის ქ. 12/14-სა და ჭონ-
ქაძის ქ. 24-ში ცხოვრობდა და
ვინც ბინით უნდა დავაკმაყოფი-
ლოთ, 4 ნელია, ბინის ქირას ვუხდ-
ით. ხალხი გადარეულია, რამდენ
ხანს უნდა ელოდონ მშენებლობ-
ის დასრულებას. ამ საქმეს აქამდე
უფრო რბილად ვეკიდებოდით, მა-
გრამ ახლა აღარ დავთმობთ და
მომჩინან მხარეს ზარალს ავანა-
ზლაურებინებთ,” – იმუქრება გიო-
რგი ბეგიაშვილი.

შარმან აღნიშნული სახლის შე-
სახებ საკრებულოში ამტკდარი აუ-
იოტაჟი მალევე ჩაჩუმდა. საქმეს
ისეთი პირი უჩანს, არც ყურაშვი-
ლების მიერ წამოწყებულ ბრძოლას
ექნება შედეგი, ყოველ შემთხვევა-
ში, უკვე მეოთხე ნელია, სასამართ-
ლო გადაწყვეტილების მიღებას აგ-
ვიანებს.

ՀԱՅՈ ԵՎԱԿԱՆՈՒ

გუშინ, 2 აგვისტოს კასპში ახალი მბრუნავი ღუმელის საზეიმო პრეზენტაცია მოეწყო. პრეზენტაციას საქართველოს პარლამენტის ნევრები, მხარის გუბერნატორი და სხვა საპატიო სტუმრები ესწრებოდნენ სტუმრებმა დაათვალიერეს სამართავი პულტები და ახალი დანადგარის

სტუმოები დაანციპირდა საბათოავი უზლტები და ათალი დაადგაონის
მუშაობის პრინციპებს გაეცნენ.

1994-1999 წლებში კასპის ცემენტის ქარხანაში ცემენტის გამოშვება
ფაქტობრივად შეწყვეტილი იყო. ქარხანა, რომელიც წელიწადში 966 ათას
ტონა ცემენტს აწარმოებდა, გაიძარვა და გაპარტახდა. უმუშევრად და-
რჩენილმა მოსახლეობამ სამუშაოდ დიდ ქალაქებს მიაშურა. ქარხანაში
შემორჩენილ მუშა-მოსამსახურებზე გაუცემელი ხელფასების რაოდე-
ნობამ 520 ათასი ლარი შეადგინა. 2000 წელს ქარხნით ინტერესდება სო-
ლიდური ინვესტიციონი შ.პ.ს. „ინტერტრანსი“. ინვესტ ქარხნის განვითარება-
ის ახალი პროექტების შემუშავება. იგეგმება ნარმობის აღდგენის ორსა-

“ამჟამად ქარხანა ორი მესამედი დატვირთვით მუშაობს. ქარხნის ამუშავება მთლიანად ჩვენი ძალებით მოხდა. ახალი ღუმელის გამო-შვებაშ შესაძლებელი გახდა წარმოების ხარისხისა და რაოდენობის ზრდა. ახალი დანადგარი უავარიოდ გაიშვა წარმოებაში. მოსამსახურე პერსონალი 40 კაცით გაიზარდა. პერსპექტივაშია მესამე ღუმელის გამოშვებაც. დასაქმებულია 750 კაცი, რომელთა საშუალო ხელფასი 253 ლარს შეადგენს,” - აცხადებს ქარხნის მთავარი ინჟინერი მა-

კასპიის ქარხნის დირექტორის მამუკა სულაძის განცხადებით საწარმოს სახელმწიფო ბიუჯეტში 2000 წლიდან დღემდე გადახდილი აქცე

4457290 ლარი, მათ შორის ადგილობრივ ბიუჯეტში ჩარიცხულია 1452000 ლარი.

“ეს კიდევ ერთი სიგნალია, რომ საქართველოში ეკონომიკა წინ მიდის. ინვესტიონურები საქართველოში ინვესტირებით დაინტერესებულნი არიან. მეორე სასიკეთო მხარეა ხალხის დასაქმება. კასპში 100 ოჯახი დასაქმდა. მე კარგად მახსოვს, რა ცუდ დღეში იყო კასპის ქარხანა. ამ ახალი დანადგარის ამუშავება უკვე ნიშნავს, რომ საქართველოში ცემენტი იქნება. ახლა მთავარია საქართველოში იყოს ბევრი კანონიერი მშენებლობა მთელი ქვეყნის მასშტაბით,” - ალიშვილი

A black and white photograph showing a large industrial pipe or cylinder on the left, a tall chimney emitting smoke in the center, and a small building with a tower on the right.

A black and white photograph showing two young boys from behind, looking towards a large white rocket model. The rocket has a dark band around its middle. They are standing in front of a glass partition. In the background, another person is visible near the base of the rocket.

በኢትዮጵያ ስራውን በቃል የሚያስተካክለ ነው

1881 წლის მაისის "შინაგაურ მი-
მოხილვაში" ილია ჭავჭავაძემ სრუ-
ლად და თანმიმდევრულად ჩამოა-
ყალიბა თერვდალულთა თაობის
აზრი და მიზანი, რასაც, მისი თვალ-
საზრისით, გადამწყვეტი როლი უნ-
და შეესრულებინა ქართველთა ერ-
ოვნული მეობის ალპროინიბის, ერ-
ოვნული ცნობიერების სწორი მიმა-
რთულებით წარმართვისა და კოოპ-
რესულად მოაზროვნე ქართული
საზოგადოების ჩამოყალიბების სა-
ქმეში: "ჩვენის დაცემულის ვინაობ-
ის აღდგენა, ფეხზედ დაყენება და
დღისთვის" მიცემულ ინტერვიუში
(29 აპრილი, 2004 წელი) განაცხადა,
რომ ქართული "საგანმანათლებლო
სისტემა ილასა და გაფსა ფილოსოფ-
იას უნდა დაეფუძნოს", აქედან გა-
მომდინარე, მოსალოდნელია, რომ
სამინისტროს კურსი მოსწავლეებში
ეროვნული ცნობიერების გაღრმა-
ვების, პატრიოტული სულისკეთე-
ბის ჩამოყალიბებისკენ უნდა იყოს
მიმართული. არადა, ამ თვალსაზ-
რისით პროექტის შემდგენლებმა
ვფიქრობთ, მთელი რიგი საკითხები
უნდა გაითვალისწინონ.

კონკრეტული გზები და მეთოდები, რომელთა მეშვეობითაც მოცემულ დებულებათა პრაქტიკული ხორცი შესხმა უნდა მოხდეს. კონკრეტიზაციისა და საქმეს გულისხმობს, ზოგადი - სიტყვას, "სიტყვა საქმიანი და საქმე სიტყვიანი" კი, სულხან-საბაძა თუ ვერწმუნებით, დასახული ამოცანის წარმატებით განხორციელების უმ-თავრესი გარანტიაა.

ლი ცვლილებების მოხდნის აუცილებლობაა მიჩნეული, რამაც ხელი უნდა შეუწყოს პროფესიონალი, თანამედროვე მოთხოვნებისა და სტანდარტების შესაბამისად მომზადებული კადრების აღზრდას, რომლებიც უზრუნველყოფენ ახალი, დემოკრატიული სახელმწიფოს მშენებლობას. აქედან გამომდინარე, ბუნებრივია, რომ ჩვენი საზოგადოებრიობის ყურადღება ყველაზე მეტად განათლების სამინისტროში მიმდინარე რეფორმების შემუშავება-განხორციელებისკენ არის მიმართული, რადგან განათლების სისტემაში არსებული ნაკლოვანებან საზოგადოების თითოეული წევრის, ყოველი ქართული ოჯახის პირადი სატკივარიც გახსლავთ. შესაბამისად, განათლების სამინისტროში შემუშავებული პროექტის - "ზოგადი განათლების ეროვნული მიზნები" - განხილვა და შეფასება უნდა გახდეს არა განათლების სამინისტროს ცალკეული სტრუქტურის თუ ვიწრო პედაგოგიური წრეების პრიორიტეტი, არამედ ამ პროცესში აქტიურად უნდა ჩაერთონ მეცნიერებისა და კულტურის სხვადასხვა სფეროში მოღვაწე ადამიანები, შეიძლება ითქვას, მთელი ქართული საზოგადოება და პროექტის საბოლოო ვარიანტი უნდა ჩამოყალიბდეს სწორედ საზოგადოებრივი აზრის გათვალისწინების, ცალკეულ სადაც საკითხებში კონსენსუსის მიღწევის შედეგად.

ამჯერად პროექტით გათვალის-

და გაიწყოთ პროექტის ძირითადი დებულებით, რომელიც მოსწავლეებში ლიტერატურული მემკვიდრეობისადმი პატივისცემას, მხატვრული ნაწარმოების ესთეტიკური აღქმისა და შეფასების უნარის ჩამოყალიბებას გულისხმობს. ერთი შესეღვით, ამ დებულებაში არაუგრიანი მიუღებელი და საადავო, მაგრამ გასარცვევია, რას გულისხმობენ პროექტის შემდგროვები ფრაზა "ლიტერატურული მემკვიდრეობის" ქვეშ განათლების მინისტრ ბატონ ალექსანდრე ლომაიას გამოსვლებში არა-აერთხელ აღინიშნა, რომ ქართულები ენისა და ლიტერატურის პროგრამა ძალზე გადატვირთულია, ამიტომ აუცილებელია მისი გამარტივება, რაც უნდა მოხდეს უმთავრესად ძეველი ქართული ლიტერატურის ზოგიერთი ძეგლის ამოღვების ან ადაპტირების სარჯზე. მიზეზი ცალსასახა: ჩვენ გვეცოდება წიგნებზე "მიჯაჭვული" ჩვენი შვილები, რომელნიც იძულებული არიან, იზეპირობა მათვების საძულველი და გაუგებარი, "რთული" ტექსტები, მით უფრო, რომ ამ უკანასკნელთ "წიგნის დახურვისთანავე ივინწყებენ". თანაც, მინისტრისვე თქმით, სასკოლო პროგრამით უაღრესად გადატვირთულთ, მათ საერთოდ აღარ ჩრებათ დრო სპორტისთვის, ხელოვნებისთვის, თუნდაც გართობისთვის.

უდავოა, რომ სასკოლო პროგრამები, მათ შორის ქართული ენისა და ლიტერატურის პროგრამაც უაღრესად დასახვენია, რაც, რასაკა-

A black and white photograph showing two students from a side-on perspective, focused on their work at a desk. They are both wearing white lab coats over dark shirts and round-rimmed glasses. The student on the left is looking down at an open book or notebook, while the student on the right is writing in a notebook with a pencil. On the desk in front of them is a stack of books or notebooks, with one book clearly showing the title "BIOLOGIA". The background is a plain, light-colored wall.

ଗୁମ୍ବଶବ୍ଦିଲ୍ଲ
ଏରତା: ମିରୋତାର
ଅକ୍ଷେତ୍ର
ଜାରିତୁଳ୍ଲ ଏନ୍ଦୀଶ
ଧା ଲ୍ଲକ୍ଷେତ୍ରପତ୍ରର
ଶର୍ଵଲ୍ଲକ୍ଷେତ୍ରି
ମେତନ୍ଦିପାଞ୍ଚେ
ଶୁଦ୍ଧ ଗୁପ୍ତରତ୍ନେ.

ებთ, სასკოლო პროგრამაში აღარ
დაგვრჩება არც ერთი ღირებულ
ნაწარმოები. პროგრამების დახვე
ნისას ვერც ლიტერატურული ნანა
რმოების „პრაქტიკული“ გამოსადე
გობა-გამოუსადეგობის პრინციპი
ით ვიხელმძღვანელებთ, ვინაიდა
ლიტერატურის ძირითად ფუნქცია
(სწორედაც რომ უტილიტარულს
პიროვნების სულიერი სამყარო
ფორმირება, ადამიანში ინტელექტ
ტუალური თუ ემოციური საწყისებ
ის გურუმავება და გაძლიერება წარ
მოდგენს. არას ვამბობთ იმ ესთე
ტიკურ დანიშნულებაზე, რომელიც
დავგვთავაზნებით, რუსთველის ეპო
ქაზე მეტად სწორედ დღევანდელ
შებლალული ფასეულობების ხანაშ
მცხოვრებ ქართველებს გვესაჭი
როება. აქედან გამომდინარე, თუ
პროგრამების დახვენისას ამოსავ
ლად მხოლოდ ე.წ. „უტილიტარულ
პრინციპს მივიღებთ (“შუშანიკი
ნამებას” ან “აჩრდილს” წლების შემ
დევ მანც ალარ მიუბრუნდება ადა
მიანი”), მაშინ ჰუმანიტარული სფე
როს მომავალი სპეციალისტისთვი
აზრს დაკარგავდა სკოლაში საბუ
ნებისმეტყველო საგნეზბის შესწავლ
ის აუცილებლობა (“რაღაში დასჭი
რდება ეთნოგრაფს ან იურისტს ნი
უტონის კანონები?”). არადა, დაგე
თანხმებით, რომ ყველა სასკოლო
დისციპლინის თუნდაც ზოგადი ცო
დნა უმთავრესი პირობაა წიგნიერი
განათლებული ადამიანის ალსაზრ
დელად (ზემოთქმულს თუნდაც
უცხოეთში განათლების მისაღებად
წარგზავნილი ქართველი მოსწავ
ლებისა თუ სტუდენტების იქაუ
თანატოლებთან შედარებით გაცი
ლებით მაღალი აკადემიური დონე
მოწმობს).

შუალედური და ფინალური შეფასების შემოღება, როდესაც მოსწავლის ცოდნა შეფასება არა სემესტრის მანძილზე მიღებული ნიშნებისაშუალო არითმეტიკულით, არამედ სისტემატური გამოკითხვების შედეგად დაგროვილ ქულათა რაოდენობით, ეს კი, დაგვეთახმებით მკვეთრად აამაღლებს როგორც სწავლების დონეს, ისე გაზრდით მოსწავლეთა პასუხისმგებლობას და მნიშვნელოვანნილ ხელს შეუწყობს აქტიური, მებრძოლი, დამოუკიდებელი აზროვნების მქონე სრულფასოვანი პიროვნების ჩამოყალიბებას. ცოდნითა და შესაბამისი უნარ-ჩვევებით აღჭურვილ ახალგაზრდა კი შეძლებს წარმატებით გადაღახოს სწავლების შემდგომს საფეხური, რაც, თავის მხრივ, განათლების უწყვეტი პროცესის აღდგენისა და გაუმჯობესების საწინააღმდეგო მიზანის მიღებას.

ପିଲାଙ୍କର ମହାନ୍ତିରର ପାଦରେ
ଶୁଣି ଏହାର ଅନୁଭବ ଓ ପରିଚୟ
ଯାହାର ପାଦରେ ଆଜିର ପରିବାର
ପାଦରେ ଆଜିର ପରିବାର

ვართო საიცონოებლივი სიცოდური, ანალიტიკა, საგიგანტო, საბანკო, ცენტრალური სისტემის მომზღვევისა, ზორბეგის გამოყენების, კულტურისა და სოციალური განვითარების მიზან სოფიტის სხვადასხვა კუთხიდან მოწოდებას განვითარებით უკავშირდეთ.

"24 საათის" ჩანართები - "საგარენალი", "ზოქეცი", "ყველაპალი", "შონაფირი", "ავტომობილი", "სპეცსამსახურისა და ტელეკონურიადან".

24 სათავო ეპსილონის აპრეზე 2008 წლის მარტის დღეს - მრიული დღის, მთავრობა და სახა სახელმწიფო
სრული მიმართ ბრძანებულის, დაფინანსებულის, სახელმწიფო მიმართ გრძელდებოდა 60 დღეს მიერთ აპრეზე.

ხელშეკრულებაზე ხელმოიწვის თაობაზე კანგარი დაიდოს კავალერი გაზამოს დირექტორასთან. რათა გამოიჩინას გაუგერობაზე და კანკრინიული იყოს მონაცემის სტატისტურობა.

მასტერი ქავები მონაცემები

დავით გოგინებაშვილი

ბავარია, გერმანიის ერთ-ერთი ყველა დამაბაზი და თვალწარმტაცი მინა, ოპილია არა მარტო ლუდით და სახურავთო კლუბებით, არამედ თავისი იპერი თეატრით. მოწენების ნაციონალური თეატრის ისტორია მჭიდროდ დაკავშირებული ბოლო ირსაუკუნი ბავარიის ისტორიასთან და, რაც ვირვებია, თავისი დაარსებას უმაღლეს გატელსბახების დინასტიის ნარმობენაზების ხელოვნებისადმი განსხვებულ მიღომას და ყურადღებას. რეკიდევ 1792 წელს აარნ თეადორმა ფილიქრა ახალი თეატრის დაგეგმვარერადგან შედარებით პატარა კუვიეს თეატრი (რომელიც დღემდე არის ახული ბავარიის მონარქების რეზიდენციის ტერიტორიაზე) ვერ აკმაყოლებდა საზოგადოების მზარდ ინტერესს მუსიკისადმი. მაგრამ ამ პროექტსაბოლოო განხორციელება ბავარიის რეველი მონარქების მაქს იოზეფის მმარველობის დროს მოხდა. პარიზიზი ნაირი მდებარის თეატრის შთაბეჭდილებების მყოფი, მეფე გასცემს განკარლებას, რომ აღნიშნული თეატრის დეველოპერის მოხდა. პარიზიზი ნაირი მდებარის თეატრის შთაბეჭდილებების მმარველობის დროს მოხდა. პარიზიზი ნაირი მდებარის თეატრის შთაბეჭდილებების მმარველობის დროს მოხდა. ასეც და 1811 წლის მარტში კარლ ფიშერის განახლებული პროექტი ჩაიდგენა პირველი ქვა თეატრის მშენებლობაში. ფინანსური გასაჭირის გათეატრი მხოლოდ 1818 წლის ოქტომბრის გახსნა, მაგრამ მას დიდი ხნისა გამობა არ ენერა. 1823 წელს გაჩენია სანდარმა იგი საფუძვლინად დაანანა. ქალაქის თავიცაცების მონარქიულებით თეატრი უკვე ლიონ ფრანგების მეო და ჯულიეტა", გლუკის "ორფეოსა და ვერიდიკე", ბერგოს "ლულუ", დონოცეტის "რობერტო დევერო". შარშანდელი ფესტივალიდან კი განმეორდა ჰენრი დელის "როდელინდა" და "ქსერქსე", ვერდის "დონ კარლო" და "ოტელი" და ვაგნერის "ტანჟოზერი". იმავდროულად ფესტივალის ფარგლებში ნარმოდგენილი იყო სამი ბალეტი და ვოკალისტების სოლო კონცერტები. ფესტივალის პრესტიუზე და მასშტაბებში მეტყველებს თურდაც მონაწილე ვოკალისტების გვარება: ვესელინა კაზაროვა, ედიტა გრუბეროვა, ბარბარა ფრიტოლი, დოროთეა რიოშმანი, ენ მიურეა, დოლორა ზიკი, ვალტრაუდ მაიერი, მარიენ ალვარესა, იენ ბოსტრიჯი, რამინ ვარგასა, დევიდ დენიელსი, პაოლო გავანელი, მაიკლ ჩანსი და სხვები. ჩვენს სასახლოდ, ქართველმა ბანმა პატა ბურჭულაძემაც მიიღო მონარქიულიანა მუსიკას ამ ზემომი. აღნიშნულმა ფაქტმა და ბაროკო მუსიკის დიდმა სიყვარულმა განაპირობა ჩემი დასწრება ორ შერჩეულ სპექტაკლზე. ფესტივალის კეთილგანწყობილი პრესპიციონის მეურ აკრედიტაცია უმტკივნეულოდ განხორციელდა, თუმცა გერმანიის საკონსულოში გაუჭირდათ გაეგოთ, რატომ უნდა ნასულიყო ფესტივალზე ქართველი მსმენელ-ურნალისტი. ყოველივე ამან ძალიან გამაკვირვა, რადგანაც ნებისმიერი უცხოელი სტუმრის დასწრება პირველ რიგში გერმანული კულტურის პროპაგანდას ემსახურება. მაგრამ ბედმა არ გამნირა და მე მიუწენები სპექტაკლებზე დროულად მოვცვდი.

როგორც საერთოდ, კველა გერმანიულ ქალაქში, მიუწვდომიც თვალში სა-ებემი იყო განსაკუთრებული სიკონტაცი, ნესრიგი და ქალაქის ცხოვრების უძლელებელი რითმი. ქუჩები არ იყო ადაგესხებული მანქანებით, არსად მინა-ავს მოძრაობის შემაცევრებელი სა-ობები და ქალაქის ცენტრის ვიზრო უჩერებდი გაცილებით წყნარი მოძრაობა ემჩერენდა, ვიდრე ეს თბილისშა. ძვე-ლებური პატარა სახლები და სუფთა უჩერები საბავშვო სათამაშოების ასოცი-ციას იწვევდა. იდიო შობეჭდილებები თ აღსავსე დარჩებით, როდესაც ქალა-ობის იძრცვება ნანილში აღმოჩნდებით. აფარის მეცე ლუდვიგ ი-ს (1825-1848), იმპერატორ გერმანელებს მიუწვდინა იულიამაზებს, აყვავებულ ქალაქად გადაქ-ვევას ჰპირდებოდა, მიაწერენ გამონა-ქვამს: ის, ვინც მიუწვდინს არ მოინახუ-ებს, ვერ იტყვის, გერმანია ვნახეო. და ართლაპა: მისა მმრთვლობის არნო

მაგრამ მიუხედობის ხაციონალური
ატრიტუმის პრესტიჟი (იგივე ბავარიის ნა-
ონიკური თავისწილი - Bavarian State

ონალური თეატრი - Bavarian State Opera - Nationaltheater - Bayerischen StaatsOper) ამ არის განპირობებული ოლოდნი არქიტექტურული თავისებული მის სახელს დასაბამი ცნობილმა სიკოსებმა და კომპოზიტორებმა დადასტეს. როგორც მიუნხენის ნაშევანი საერთო თეატრი (მიუნხენში ასევე არის ასევე 2 თეატრი: უფრო ძველი კუვილიეს ატრი [Cuvillies Theater] და 1901 წლს აშენებული პრინცრეგენტერატ- [Prinzregententheater]), მნი შთანთქა უნხენის მუსიკალური ტრადიციები ისტორია. რად ლირს იმის გახსენება, მეტ უდიდესი კომპოზიტორის მოცარტი ან რიმარკ (La finta giardiniera და Il meneo) დანერილი იყო მიუნხენისათვის; შემდეგ უკვე ლუდვიგ II-ს მიერ ცის ტართ მნიველური რისარად კვეთა ქმნის თავისი თოში შედევრის. ფესტივალის იდეა ჩნდება XIX საუკუნის მიწოდებას, როდესაც ზაფხულობით ულდებოდა ვაგნერისა და მოცარტის ერები. მეოცე საუკუნეში ამ ტრადიციას შეემატა რისარად შტრაუსის, როგორც ძროშველი მიუნხენელის, აპერატორებისა და საუკუნეში გულდისმა დირიჟორებმა (ბრუნო ვალტერი, ინს კნაპერტსბუში, კლემენს კრაუსი გეორგ შოლტი) შექმნეს მიუნხენის იპერიორი თეატრისა და უსტივალის გენდრის ალექსანდრი დირიჟორის ალენშტაულ სიას შეემატა რუდოლფ კემპე, ფერერნც ფრინჩანა დოიზეფ გრიმერი, ალენშტაულ სიას შეემატა ბაროკო და როკოკო არტისტების მიერთების და მიუნხენის მიწოდებას მოხარებას მოითხოვს. აქვე ყურადღებას იყყობს ფრაუნჰოირეს ორი უცნაური გუმბათი (მიუნხენის სიძოლო). გაულდასიმი და გაულდასიმი რებას გაპირობება, მაგრამ ხალხის ნაკადმა გამიტანა მარიენბლაცზე, სადაც ქალაქის სიამაყე - ახალი და ძველი რატუშები არის განლაგებული. არაინფორმირებულმა ტურისტმა თუ ნებისმიერმა უცხო მგზავრმა შეიძლება ძველ რატუშად მიიჩნოს სიძვლისაგან გაშავებული, თეთრი ქვეთ გამოწყობილი ნეოგოთიკური სტილში ფართო ფასადის მქონე და ზარიანი კოშკით დამშვენებული ახალი რატუშა. იქვე არის დამორტაჟული გერმანიაში და მთელ ევროპაში ერთ-ერთი ყველაზე სანახობო რივერის სამართლისანი ფიგურების ატრაქციონი, რომელიც დღის გარკვეულ დროს ამუშავდება ხოლმე. ცენტრალური სცენა ამ ატრაქციონში არის ვილტერმ - V-ს ქარინისტის სცენა, სადაც 18 ფიგურა ცეკვას მეფისა და პატარა დღის ირგვლივ. ამ ფიგურებს შორის არის ორი რაინდი, რომელიც ერთმანეთში ბრძოლასაც კი ახერხებენ. ეს შეუკურნისაგან დღის დროის დროის და მიუნხენის მიწოდებას იზიდავს.

არქიტექტურულად განსხვავდებულ ანახაობას წარმოადგენს ძევლი რატუ-ის უკან მდგბარე სულინშინდის ეკლე-ია, რომლის მარჯვენა შეარქეს არის გა-ლაგებული ბაზარი, ადგილი, რომელიც აგსეა ძევეულობისა და ხორცის მაღა-იებით, რაც ასევე მუზენებულების გას-ტრინობისათვის გემოვნების (ცნობლი ნი-ანია. ახალი რატუშიდან ჩრდილოეთი ამონდენიმე წუთში აღმოვჩენდები მაქს-ოზეფის მოედანზე, რომლის მარჯვენა

კავკასიული კავკასიური თიბისუებულ
ა ბეჭდის" სრული ახალი დაღმა. ამჟამინდელი გენერალური მენეჯ-
რი, სერ პიტერ ჯონსი, ხელმძღვანე-
ბას ბავარიის სახელმწიფო ოპერას
ვე წლიდან. მან ყურადღება გამახვი-
ო პერის თეატრალურ, კერძოდ ვი-
ალურ ასპექტებზე. მან ააღმარინა
როკო იპერების შესრულების ტრა-
ციას, რომელიც კარგა ხანია მოვიწყე-
ლი იყო. ინგლისელ დირიჟორ აივონ
ლეტნითან და რეინო სრინებოთან (რიჩ-
ე ჯონსი, დევონი, ლოდონი და მარტინ
კენი) ერთად მათ მიუწენის იპერის
როკო სტილი ჩამოაყალიბეს, რაც მი-
ხებინას საზაფხულო ფესტივალების
აილაზე უკავშირდა.

მარიენბლაცი -
მარცხნივ ორი
გუმბათი და
ცენტრში ახალი
რატუშა

ନାମ୍ବିନିନାମ୍ବିରି
ତୋରାକୁରି
ଶୈଖକୁଳିଲି
ଶିଳ୍ପ

ନାତ୍ରୀର
ମାର୍ଗୋବିନ୍ଦୁପାତ୍ର

BMW-ს ოფიციალური
ოლიმპიადე-
ნორუმთან

ზიო ანძამდე. ერთი სიტყვით, მიუწენებ-ში ყველა ეპოქის სტილითა ნარმოდგენილი: ბაროკო, რენესანსი, გოთიკა, კლასიკიზმი და მოდერნი. იგი მდიდრია ასევე მუზეუმებით, რომელთა შორის აღსანიშნავია სამეფო მოედანზე განლაგებული მსოფლიო დონის ოთხეული: ძველი, ახალი და უაღლესი პინაკოთაეკბი და ლენგბაბის სახლი. რასაკერძოველია, ქართველი სავასეა მწვანე პარკებითა და ბოტანიკური ბაღებით, სადაც ოდნავი მზის გამოსვლისათან კვეთ მიუწენებულები არ კარგავენ დროს და იქვე მოვლილ ბალახზე ილეჭნ მზის აპაზანებს.

გარევეული მოუთმენლობით ვე-
ლოდი ჰერნდელის დაერასთან შეხვედრ-
ას. პირველ რიგში, იმიტომ, რომ კლასი-
კური მუსიკის ეს მონაცემი აძლოლუ-
ტურად უცნობია ქართველი მსმენელი-
სათვის, მეორეც იმიტომ, რომ ბარიკო
ოპერა განსაკუთრებულ ინტერესს ასწვ-
ევს ჩემში და აგრეთვე იმიტომც, რომ
ნინ მელოდა მსოფლიოში აღიარებული
საუკეთესო ხების ცოცხალი შესრუ-
ლებით მოსმენა. გამოცადებული იყო
ბრნიცინგვალე შემადგენლობა: მთავარ

პარტიაში მსოფლიო სალავო ენ მიურები, ბარონი ში სახელმომვევისტლებინი, ვერონიგა კანჯემირი მანი და უბმბერტო კიური დადგმა აღმოჩნდა სტილების ზომიერი შეურს (თუმცა ზუსტად არაში განვითარებულა ას) ერთოვდა მოდერნი ნისა და სცენოგრაფიული იგი „კოვენტ გარდენშირდის“ „ფალსტაფის“ გადამსახურდა. ეს არ

პარტიაში მსოფლიო საინვერო ვარსკვლავი ენ მიურენი, ბაროკო რეპერტუარში სახელმოხვეჭილები სიუზენ გრიფონი, ვერონიკა კანჯამი, ნატალი სტუცმანი და უმბერტო კუშმო.

დადგმა აღმოჩნდა განსხვავებული სტილების ზომიერი შეზავება: კლასიკურს (თუმცა ზუსტად არ ასახავდა ოპერაში განვითარებული სიუზეტის ეპოქას) ერთვოდა მოდერნისტული დიზაინისა და სცენოგრაფიის ელემენტები. იგი „კოვენტ გარდენში“ 1999 წელს ვერდის „ფალსტაფის“ გახმაურებულ დადგმას წააგვადა. ეს არც არის გასაკვირი, რადგან ჩემთვის ასეთი უზრუული სტილი, ორვე შემთხვევაში იძლისელი რეასონერების მიერ იყო შეიმუშედებული (გრეჭებ ვიკი და მარტინ დანკანი). ამ ხერხს აბერისონის თავისი არ დაუკლია მთავარი – მუსიკალური მომზადებულობა. პირიქით, სიუზეტის კომიკორბას გაუსავა ხაზი. ამაში მომზერლების მსახიობურმა ნიჭება და როლების ფიზიკურმა შესაბამისობამაც ითამაშა როლი. ორმოცდათი გადაცილებული ენ მიურების ხმა ტემპრალურდ ჟკევლილი იყო, მაგრამ გამოცდილებამ და მუსიკალურობამ თავისი გაიტანა და

საპოლონოდ ქსერქესეს პარტიამ კარგად ჩაიარა. განსხვავებული ხმების პატრონები სიუზენ გრიფონი (რომილდა) და ვერონიკა კანჯამი (ატალანტა) ვოკალურად ბრძოლინავდნენ. არ შემიძლია არ აღვნიშნონ კანჯემის განსაკუთრებული პლასტიკურობა და მასახიობური უნარი, რისი წყლობითაც მან მოიპოვა მსმენელის განსაკუთრებული სიმპათია. სამწუხაოდ, ტენინგურად უნაკლო შტუცმანის კონტრალტო (ამასტრე) სიძლიირით სუსტი აღმოჩნდა და ადვილად იკარგებოდა ორკესტრის ხმაში. ბანები (უმბერტო კუშმ და კრისტიან რიგერი) შეესაბამებოლნენ შესრულების დონეს. არსამენებს პარტიაში გამომისვლელი კონტაქტორი კრის რობსონი პუბლიკამ თბილიად მიიღო, მაგრამ ტემპბრის მაღალად რეგისტრში გარკვეული მამაკაცური ელფერის გამო, ვერ დატოვა ისეთივე დადგებითი შთაბეჭდილება, როგორც დენიილ ტეილორმა, რომელიც პოსტონში ბაზის მესა სი-მინორში მყავდა მოსმენილი. აივორ ბოლტონის ტემპები იყო სწრაფი და მოუნხების საოპერო თეატრის ოკესტრმა მისი ხელმძღვანელობით ჭეშმარიტად ბარიკო მუსიკის ატმოსფერო შექმნა. მინდა ალ-

ვნიშნო საკმაოდ უჩვეულო ტრადიცია, რომელიც 1 ივლისის სპექტაკლზე განხორციელდა: შესვენებების დროს ყველა მსმენელი ტოვებდა დარბაზს, რომელიც გარკვეული დროის მანძილზე იკეტებოდა. ჩემთვის ნაცნობი ამერიკული საოპერო თეატრებსაგან განსხვავებით უცნაურობა იყო აგრეთვე ისიც, რომ სპექტაკლისთვის მიძღვნილი პროგრამა არ შედგებდა ბილეთთან ფასში - მხოლოდ გერამანულებრვანი მასიური ბუკლეტი ბილეთის ნახევარ ფასად იყიდებოდა. ბილეთი კი საშუალოდ არანაკლებ 40 ევრი ღირდა.

დასავლეთი საინიციატივო თეატრის
ფუნქციურული მიზანი წარმოუდგენელია
სპონსორების დახმარების გაზრდები. ამის
აუცილებლობა მით უფრო გარდუვა-
ლია, თუ რეგულარული სტუდიის შემდე-
ეგ ხორციელდება ფართომასშტაბიანი
სააპერო აქცია, იმის მსგავსად, რაც
ნელს იყო წარმოდგენილი მოუნხებში.
ფუნქცივალის სპონსორთა სიაში არიან
მანქანათმშენებლობის ისეთი გიგანტე-
ბი, როგორებიცაა Audi AG და BMW
ჯგუფი, ბანკი HypoVereinsbank. სიმ-
ბოლურია, რომ ბანკის მხარდაჭერით
მოეწყო 26 ივლისის ფესტივალის საღა-
მო, სადაც ფესტივალის პროექტის მო-
ნანილებს და მოსულ საზოგადოებას
უშუალო გარემოში მიეცათ საშუალება
გაეცნოთ ერთმანეთი და სასიამოვნოდ
გაეტარებინათ დრო.

(Don Carlo) ჩემდა სამუშავორი განაცხადით
ქმული რამონ ვარგასის ნაცვლად კარ-
ლოს პარტია შეასრულა იტალიელმა
ტენორიმა ფაბიო არმილატომ. მაგრამ,
ამის მიუხედავად, მისმა ვოკალურმა
ოსტატობამ და სამხრეთულმა ხმამ კა-
რგი შთაბეჭდილება დატოვა. მეორე
იტალიელ პალლო გავანელისთან (მარ-
კიზი დი პოზა) ერთად დაწყილებული,
ისინი ქმნიდნენ იტალიური ოპერის ნა-
ტურალურ გარემოს. გავანელიმ სასი-
მოვნოდ გამაოცა. საქმაოდ დიდი ხმის
პატრონი, ის ამავდროულად კარგად
უძრავდებოდა კანტილენას. არც მატი
სალმინენისაკანი ველოდი იმ დღის
ვოკალურ და სცენურ ოსტატობას, რაც
მან ფარმასის პარტიაში გამოიჩინავნა.
ეს ინიციალური გიგანტი ძალზედ ნატურა-
ლურად მიერგადა ესპანეთის მეფის,
ფილიპ II-ის როლს. მასთან შედარებით
ტანიმორჩილი ჰაატა ბურჯულაძე დრა-
მატურგიულადაც კონტრასტული გა-
მოჩნდა დიდი ინკვიზიტორის როლში,
რომლის ძალა არა გარევნობაში, არამ-
ედ ინკვიზიციურ აზროვნებაში. პაატ-
ამ გამართულად შეასრულა პარტია,
ცნობილ დუეტში ფალაპათან (Son io
dinanzi al Re?). მან ვოკალურად დაბე-
ჯითებით უწვევნა ხისტი ბებრის ურყყვი
პოზიცია. ქალთა როლებს ასრულებდნ-
ენ აღმოსავლეთ ევროპის წარმომადგე-
ნლები. და უკვე პირველივე აქტში ელი-
ზბეტას როლის შემსრულებელი ად-
რიანა პიერინკა ყველაზე შებორჭილი
და არაპარმონიული ჩინდა. მაგრამ ოპე-
რის ბოლოს მან კარგველულ შეამცირა
სლავური აქცენტი და შეერწყა სპექტ-
აკლს. მისგან განსხვავებით, დოლორა
ზაიკმა დაძლია ეპოლის ძენელი პარტია.
მართალია, მის ხმას არ გააჩნდა ფონ
ოტერისა და ჩერილია ბარტოლის მოქ-
ნილიბა, მაგრამ თავისი სუფთა და საყ-
ვირისებული მაღლებით უბადლიდ გა-
დმოსცემდა პარტიის დრამატიზმს, რაც
განსაკუთრებით კარგად გამოვლინდა
ბოლო არიაში (O don fatale). ეს იყო და-
უკინწყარ შთაბეჭდილება, რისთვისაც
მომლერალმა დარბაზის მხურვალე ოპ-
აციები დაიმსახურა. გუნდი და ორკეს-
ტრი რადიკალურად განსხვავდებოდა

